

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Обяснителна записка към баланса на Националния осигурителен институт - ДОО
към 30 септември 2022 година

Националният осигурителен институт (НОИ) е публична институция, която управлява държавното обществено осигуряване в Република България. НОИ администрира задължителното осигуряване за общо заболяване и майчинство, безработица, трудова злополука и професионално заболяване, инвалидност, старост и смърт. Националният осигурителен институт е компетентната българска институция по прилагане на правилата за координиране на схемите за социална сигурност и международните договори в областта на социалното осигуряване по отношение на паричните обезщетения за болест, майчинство и помощите при смърт, паричните обезщетения за безработица; пенсиите за старост, инвалидност и наследствените пенсии.

Националният осигурителен институт е юридическо лице, което се състои от Централно управление със седалище в град София и териториални поделения (ТП) във всеки от 28-те областни центрове на страната.

Функциите и основните му дейности са уредени с Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за съответната година.

Общият брой на второстепенните разпоредители с бюджет към НОИ за периода 01.01.2022 г. – 30.09.2022 г. е 28:

1. ТП на НОИ - Благоевград
2. ТП на НОИ - Бургас
3. ТП на НОИ - Варна
4. ТП на НОИ - Велико Търново
5. ТП на НОИ - Видин
6. ТП на НОИ - Враца
7. ТП на НОИ - Габрово
8. ТП на НОИ - Добрич
9. ТП на НОИ - Кърджали
10. ТП на НОИ - Кюстендил
11. ТП на НОИ - Ловеч
12. ТП на НОИ - Монтана
13. ТП на НОИ - Пазарджик
14. ТП на НОИ - Перник
15. ТП на НОИ - Плевен
16. ТП на НОИ - Пловдив
17. ТП на НОИ - Разград
18. ТП на НОИ - Русе
19. ТП на НОИ - Сливен
20. ТП на НОИ - Силистра
21. ТП на НОИ - Смолян

22. ТП НА НОИ - Стара Загора
23. ТП НА НОИ - София -Град
24. ТП на НОИ - София – Област
25. ТП на НОИ - Търговище
26. ТП на НОИ - Хасково
27. ТП на НОИ - Шумен
28. ТП на НОИ - Ямбол

Балансът на НОИ към 30.09.2022 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, Указания на Министерство на финансите (МФ) ДДС № 20/2004 г., ДДС № 6/2008 г., ДДС № 14/2013 г. и ДДС № 06/27.09.2022 г. относно представяне на тримесечните отчети към 30.09.2022 г.

Със Заповед № 1016-40-1405 от 29.12.2021 г. е утвърдена Счетоводната политика на НОИ за 2022 г. Същата е разработена в съответствие с действащото счетоводно законодателство, сметкоплана на бюджетните организации и всички нормативни документи, отнасящи се до дейността на бюджетните организации. Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана в системата на НОИ е да даде сигурност, че информацията, съдържаща се във финансовия отчет, е надеждна и представя вярно и честно финансовото и имуществено състояние на НОИ.

Счетоводната политика на НОИ съдържа специфични принципи, правила и процедури за организация на отчетността при изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове и финансовите отчети.

При признаването и оценяването на представените в годишния финансов отчет за 2021 г. позиции са спазени регламентиранията в чл. 26 от Закона за счетоводството принципи, а именно:

➤ действащо предприятие - приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще; приема се, че предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;

➤ последователност на представянето и сравнителна информация - представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

➤ предпазливост - оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

➤ начисляване - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването - ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;

➤ независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс - всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;

➤ същественост - предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно

и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

➤ компенсиране - предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

➤ предимство на съдържанието пред формата - сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

➤ оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

В съответствие с изискванията на чл. 16, ал. 1 от Закона за счетоводство в НОИ са утвърдени Правила за документооборота на счетоводните документи, които определят реда за движение на счетоводните документи в НОИ от момента на тяхното съставяне или получаване до окончателната им обработка (оформяне), движение, използване, предаване за съхранение в постоянния счетоводен архив и унищожаването им.

Към 30.09.2022 г. в НОИ се работи по:

- проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

- проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.

Същите са намерили отражение в Баланса на НОИ към 30.09.2022 г., отчетна група „СЕС“.

Класификацирането на приходите и разходите е съобразно със сметкоплана на бюджетните организации, индивидуалния сметкоплан на НОИ и единната бюджетна класификация за 2022 година, утвърдена от министъра на финансите.

Приетият в Счетоводната политика подход за отписване на стоково-материални запаси при тяхното потребление е средно-претеглена величина (цена).

Текущото счетоводно отчитане в НОИ е организирано по определения със Закона за счетоводството ред и се извършва по способа на двустранното счетоводно записване.

Приходите и разходите на НОИ се формират на касова основа по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация за съответната година и се отчитат в съответствие със сметкоплана на бюджетните организации по сметките от раздел 6 „Сметки за разходи“ и раздел 7 „Сметки за приходи, трансфери и преоценки“.

Счетоводните записвания на стопанските операции се осъществяват в хронологичен ред, синхронизирано на синтетично и аналитично ниво.

Групирането и разпределението на разходите по икономически елементи е съобразно със спецификата на отделните структурни звена и дейностите, извършвани от НОИ.

За счетоводното отчитане на стопанските операции се използва единен за цялата система на НОИ web базиран счетоводен програмен продукт “Торнадо”, което значително намалява времето за обработка на първичните счетоводни документи, извеждане на необходимите справки в искания разрез, извършване на текущо наблюдение на счетоводната отчетност в ТП на НОИ, което от своя страна минимизира риска от допускане на грешки.

Съгласно указанията на Министерството на финансите, отчетността в НОИ е организирана в три отчетни групи – „Бюджет“, „Сметки за средства от Европейския съюз“ и „Други сметки и дейности“.

За тези отчетни групи НОИ изготвя баланс на:

- Национален осигурителен институт - Държавно обществено осигуряване - код 5500;
- Национален осигурителен институт - Учителски пенсионен фонд (УчПФ) – 5591;
- Национален осигурителен институт - фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" (ГВРС) – 5592

В обхвата на групата “Бюджет” се включват активите, пасивите, приходите и разходите, произтичащи от бюджетната дейност.

Отчетна група „СЕС“ включва аналогично същите елементи, но финансирани по силата на оперативни програми (съгласно ДДС № 6/2008 г.), международни проекти и програми, други средства от Европейския съюз, съответно отчитани се в посочената група.

В отчетна група „ДСД“ се отчитат получените от НОИ чуждите средства, капитализацията на дълготрайните материални активи, изписани на разход при придобиването им в отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“.

Всички второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ) в системата на НОИ изготвят самостоятелен баланс.

Чрез прилагането на въведената счетоводна система се цели осигуряване на всеобхватно хронологично регистриране на счетоводните операции, получаване на аналитична и обобщена информация по счетоводен път, представлява най-точно и по най-подходящ начин годишните финансови отчети на предприятието, междинно и годишно приключване на счетоводните регистри, изменения в извършените счетоводни записвания чрез съставяне на коригиращи счетоводни статии, прилагане на утвърдения от ръководителя на предприятието индивидуален сметкоплан, прилагане на утвърдена от ръководителя на предприятието счетоводна политика.

Счетоводното отчитане на извършените разходи и приходи от ликвидация на ДМА се подчиняват на общите правила за отчитане - разходите се отразяват по сметките от гр. 60 “Разходи по икономически елементи”, а приходите по сметките от гр. 71 “Приходи от продажби на активи и услуги и доходи от дялови участия”.

Съгласно заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите и на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за публичните финанси, НОИ изготвя консолидиран финансов отчет за периода 01.01.2022 г. – 30.09.2022 г., който включва:

- ❖ Баланс към 30.09.2022 г.;
- ❖ Отчет за приходите и разходите;
- ❖ Отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства, обобщен за НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет към него;
- ❖ Обяснителна записка.

Отчетът е изготвен в лева, като степента на точност на стойностите в него е до втория знак след десетичната запетая.

Спазени са изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2022 г., указанията, дадени с ДДС № 20/14.12.2004 г. на Министерство на финансите. Относно прилагането на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия, както и издадените през следващите години от МФ – дирекция “Държавно съкровище” писма и указания по отделни въпроси, касаещи отчетността на бюджетните организации, и утвърдената Счетоводна политика на НОИ.

Във финансовия отчет на НОИ към 30.09.2022 г. са обобщени отчетите на 28-те второстепенни разпоредители с бюджет.

Текущо през годината не се извършва приключване на приходните и разходните сметки със сметки 1101 „Акумулирано изменение на нетните активи“ и 1201 „Изменение на нетните активи за периода“.

Възстановени приходи и разходи, включително и от предходни години се отчитат в намаление на съответния параграф, по който първоначално са били отчетени.

През месец януари са сторнирани начислените към 31.12.2021 г. разходи за провизии на персонала по реда на СС 19 и т.19.7 от ДДС № 20/14.12.2004 г. по сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала“. Сторнирани са и начислените разходи за провизии за изплатени допълнителни възнаграждения (вкл. и припадащите се осигурителни вноски) през месец януари 2022 г., отнасящи се за 2021 г. През 2022 г. за начислените по реда на т. 9 от ДДС № 01/23.01.2013 г. суми са взети съответните счетоводни записвания по сметка 4973 „Коректив за задължения към персонала - местни лица“ за възнагражденията и припадащите се осигурителни вноски съгласно т. 19.7.8 и т. 49.2 от указание на МФ ДДС № 20 от 14.12.2004 г. Сторнирани са начислените по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ разходи за 2021 г., платени през 2022 г. и начислените по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ вземания по фактури за 2021 г., приходите по които са постъпили през 2022 г.

Сторнирани са начислените през 2021 г. по сметка 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери и здравно-осигурителни дейности“ средства за компенсации и за запазване на заетостта, които са изплатени през 2022 г. в размер на 82 000 000 лв.

Корективите за задължения към доставчици, местни лица са отразени по сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“ като крайното кредитно салдо към 31.12.2021 г. е в размер на 994 576 лв. В съответствие с т. 49 от ДДС 20/2004 по сметката са начислени всички разходи за отопление, вода, телефон, наеми и други, независимо от това, че фактурирането от доставчиците и получаването на фактурите през 2022 г., предвид обстоятелството, че разходите се начисляват през периода, през който са възникнали, независимо дали е извършено плащане. Същите през месец януари 2022 г. са сторнирани.

Крайното кредитно салдо по задбалансова счетоводна сметка 9200 „Поети задължения по договори“ в размер на 25 666 136 лв. отразява наличните към 30.09.2022 г. ангажименти по сключени договори.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. АКТИВ НА БАЛАНСА.

Сумата в актива на баланса в раздел А. Нефинансови активи е в размер на 74 147 812 лв., която се разпределя както следва:

Група I. Дълготрайни материални активи (ДМА) е с отчетна стойност 72 773 622 лв.

В сравнение с предходния отчетен период ДМА имат намаление от 2 161 048 лв. Структурата на ДМА е както следва:

1. **Сгради** с отчетна стойност 59 007 778 лв. По този елемент от баланса се наблюдава увеличение спрямо предходния период в размер на 423 940 лв., формирано от:

- приключилени строително- ремонтни дейности на сграда в с. Минерални бани, Хасковска област и увеличена стойност на същата в размер на 1 602 198 лв.;

- начислени амортизации за периода в размер на 1 005 784 лв.;

- получено безвъзмездно офис помещение в ТП на НОИ Разград в гр. Исперих на стойност 3 750 лв.;

- прехвърлена сграда от ТП на НОИ Разград на Областна администрация в Разград на стойност 29 680 лв.;

- прехвърлена сграда от ТП на НОИ Хасково на Областна администрация в Хасково на стойност размер на 156 298 лв.;

- отписана амортизация на стойност 9 753 лв.

2. Компютри, транспортни средства и оборудване на обща стойност 9 503 995 лв.

По този елемент от баланса се наблюдава намаление спрямо предходния период в размер на 294 483 лв. формирано от:

- начислени амортизации в размер на – 2 757 375 лв.;

- отписана амортизация за 40 916 лв.;

- придобит високонадежден клъстър на стойност 359 935 лв.;

- закупен UPS в ТП на НОИ В. Търново на стойност 1 200 лв.;

- закупени външни дискове на стойност 83 491 лв.;

- придобит скенер в ТП на НОИ Хасково – 3 240 лв.;

- заприходена охладителна система в ТП на НОИ Варна за 83 880 лв.;

- придобито електрическо табло в ТП на НОИ Търговище на стойност 2 526 лв.;

- закупени 2 бр. радиометри на стойност 10 656 лв.;

- изграден СОТ в ЦУ на НОИ на стойност 16 952 лв.;

- бракувани климатици на стойност 4 686 лв.;

- бракуван автомобил на стойност 3 116 лв.;

- придобит високонадежден клъдтър на стойност 407 902 лв.;

- модернизация и реинженеринг на контактен център за 37 413 лв.;

- закупен преносим компютър – лаптоп на стойност 1 499 лв.;

- закупени монитор, уебкамери и слушалки на обща стойност 2 712 лв.;

- придобит прецизен климатик на стойност 58 656 лв.;

- придобита моторна коса на стойност 899 лв.;

- продаден автомобил – бус на стойност 3 280 лв.;

- закупени 2 бр. скенери в ТП на НОИ Плевен на стойност 2 646 лв.;

- закупен UPS в ТП на НОИ Търговище на стойност 1 729 лв.;

- заприходен комуникационен шкаф в ТП на НОИ Хасково на стойност 6 721 лв.;

- заприходена централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ на стойност 1 130 921 лв.;

- заприходена климатична техника в ТП на НОИ Хасково на стойност 74 461 лв.;

- заприходен подежник в ТП на НОИ Хасково на стойност 13 417 лв.;

- система за видеонаблюдение ТП на НОИ Хасково -11 433 лв.;

- СОТ в ТП на НОИ Хасково на стойност 18 072 лв.;

- заприходени 2 бр. UPS в ТП на НОИ Хасково на стойност 8 831 лв.;

- заприходена пожаро-известителна инсталация в ТП на НОИ Хасково на стойност 32 195 лв.;

- заприходена вентилационна система в ТП на НОИ Хасково на стойност 4 783 лв.;

- заприходен водомер в ТП на НОИ Хасково на стойност 950 лв.;

- изграждане на аварийно евакуационно осветление в ЦУ на НОИ на стойност 40 791 лв.;

3. Стопански инвентар и други ДМА на стойност 157 138 лв., или намаление спрямо предходния период с 21 166 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на 25 666 лв.;

- закупени 2 бр. мобилни телефони на обща стойност 4 500 лв.

4. ДМА в процес на придобиване на стойност 2 067 041 лв., или намаление спрямо предходния период в размер на 2 269 339 лв., формирано от:

- изградена охладителна система в ТП на НОИ Варна за 83 880 лв.;

- приключени строително- ремонтни дейности на сграда в с. Минерални бани, Хасковска област за 1 088 950 лв.;

- изградена централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - високо тяло в размер на 1 586 910 лв.;

- изграждане на централна модулна климатизация в ЦУ на НОИ - ниско тяло в размер на 454 461 лв.;

- изграждане на асансьор в ТП на НОИ Силистра 35 940 лв.

5. Земи, гори и трайни насаждения на стойност 2 037 670 лв.,

В група **II. Нематериални дълготрайни активи** са отчетени 581 218 лв., или намаление спрямо предходния период с 397 574 лв., формирано от:

- начислени амортизации в размер на 675 898 лв.;

- придобит софтуер за модернизация и реинженеринг на контактен център на стойност 278 324 лв.

В група **III. Краткотрайни материални активи** са отчетени 792 973 лв. Увеличението спрямо предходния период е в размер на 104 426 лв. и се дължи основно на придобити краткотрайни материални активи, горива, канцеларски материали и консумативи, хартия, консумативи и резервни части за хардуер и др. Материалните запаси се завеждат по доставна стойност, а отписването на стоково-материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода на средно-претеглената стойност. Спазени са изискванията, съгласно указания ДДС № 20/14.12.2004 г. на МФ, активите в употреба под прага на същественост да не се водят в баланса, като за целите на отчетността, същите се отразяват задбалансово.

В раздел Б. Финансови активи в баланса са отчетени 207 106 527 лв., както следва:

Първата отчетна група **I. Дялове, акции и други ценни книжа** е в размер на 68 717 000 лв. В тази отчетна група се отчита дяловото участие на НОИ в търговски дружества с държавно участие. Търговското дружество, в което НОИ има участие е „Профилактика рехабилитация и отдих“ ЕАД (ПРО ЕАД). Правата на Едноличен собственик на капитала се упражняват от Надзорния съвет на НОИ.

Във втората отчетна група **II. Вземания от заеми** НОИ няма отчетени стойности.

Отчетените средства в третата отчетна група **III. Други вземания** са в размер на 116 130 732 лв., или намаление спрямо предходния период от 1 014 864 437 лв, както следва:

Публични държавни/общински вземания – Вземания по наказателни постановления отразени в сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции” и са в размер на 476 495 лв. като е отчетено намаление спрямо предходната година в размер на 379 862 лв. Към 30.09.2022 г. размерът на събираните от НОИ вземания по наказателни постановления е 50 017 лв.

Вземания от клиенти –89 861 лв., или намаление в размер на 13 843 лв. спрямо предходния отчетен период. В намалението на баланса са отразени начислените и постъпилите вземания от клиенти, отчетени по сметка 4110 „Вземания от клиенти от страната”.

Предоставени аванси са в размер на 63 771 лв., или намаление в размер на 1 178 608 лв. Намалението на средствата, отчетени от ЦУ и ТП на НОИ представлява закрити аванси, платени по сключени договори с доставчици, както и платени към 30.09.2022 г. аванси за разходи, съгласно ДДС № 3/2009 г.

Подотчетни лица- 11 901 лв.

Други вземания –115 488 705 лв. или намаление в размер на 1 013 304 024 лв., което се формира както следва:

1. Във връзка с промените по т. 2, ал. 2, чл. 20 от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ 106 от 2013 г. в сила от 01.01.2014 г.), касаещи вземанията, установени с разпореждания по ревизионни актове и изключването им от обхвата на средствата, отчетатани като приход по бюджета на НОИ, движението на средствата по вземания, установени с разпореждания по ревизионни актове се отчетат като “възстановен разход” за

съответния фонд, от който е изплатено обезщетението. Вземанията от главници по разкрити надвзети пенсии са отразени в сметка 4279 „Вземания за възстановяване на пенсии”. Към 30.09.2022 г. остатъкът от начислени и несъбрани главници по надвзети пенсии е 3 257 921 лв., като размера на главниците за събиране от НОИ е 1 142 427 лв. Вземанията по надвзети социални плащания за неправомерно получени обезщетения за безработица и временна неработоспособност са отразени в сметка 4287 „Вземания за възстановяване на помощи и други трансфери към домакинства - местни лица” и са в размер на 10 325 622 лв., от тях главници за събиране от НОИ в размер на 3 087 241 лв. В изпълнение на ангажиментите си по ПМС № 55 от 30 март 2020 г.(и последващи ПМС, свързани с тази дейност) за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работодатели с цел запазване на заетостта на работниците и служителите при извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и установени с разпореждания по ревизионни актове за неправомерно получени компенсации в сметка 4299 „Вземания по изплатени компенсации по ПМС“ е отразен размера им към 30.09.2022 г., възлизащ на 1 248 801 лв, от които за събиране от НОИ 1 188 779 лв. (Таблица 1). В същите счетоводни сметки са отразени и предадените за събиране от НАП вземания по главници, като за целта е въведена допълнителна аналитичност „вземания“, чрез която са диференцирани на вземания, събирани от НОИ и вземания, събирани от НАП. Вземанията, предадени за събиране от НАП са в размер 9 413 897 лв., в т. ч. надвзетите пенсии – 2 115 494 лв., надвзети компенсации запазване на заетостта – 60 022 лв., обезщетения за безработица и обезщетения за временна неработоспособност – 7 238 381 лв. (Таблица 2).

Таблица 1

Вземания от главници, събирани от НОИ

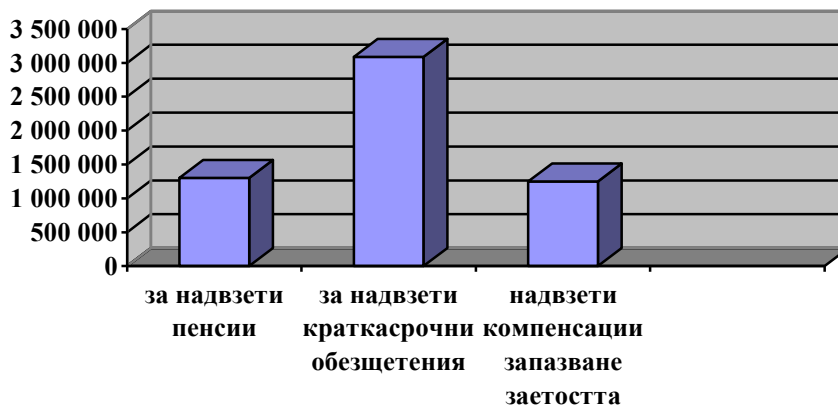
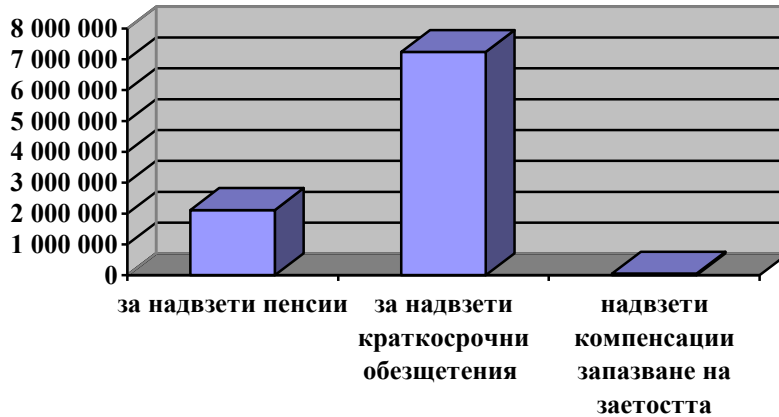
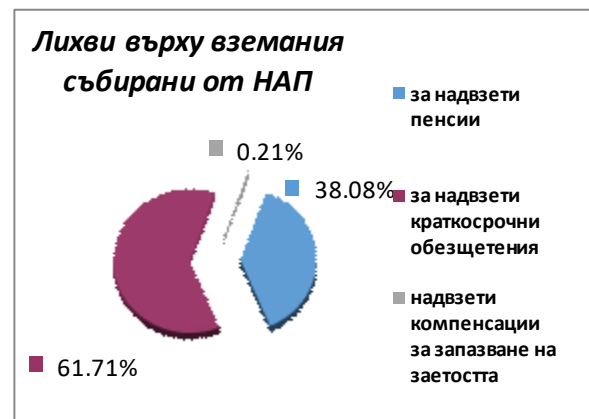
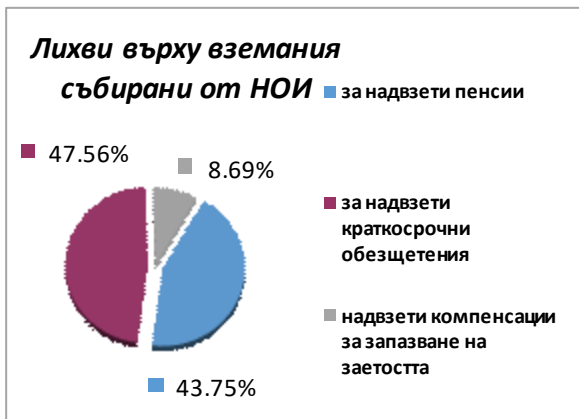

Таблица 2

Вземания от главници, събрани от НАП

2. Лихвите върху вземанията на НОИ са отразени в сметка 4871 „Начислени лихви върху други вземания от местни лица” и са в размер 6 738 495 лв. От тях за събиране от НОИ са 1 888 636 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 898 076 лв.; лихви по надвзети пенсии – 826 034 лв. и лихви по надвзети компенсации за запазване на заетостта – 164 526 лв.) и предадените за събиране от НАП са 4 849 859 лв. (лихви по краткосрочни вземания – 2 993 295 лв.; лихви по надвзети пенсии – 1 846 724 лв. и лихви по надвзети компенсации за запазване на заетостта – 9 840 лв.).

3. В размера на вземанията в баланса на НОИ по сметка 4887 "Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)" са включени вземания по § 9 от ПЗР на КСО в размер на 63 962 лв., вземания по кредитни известия в размер на 24 102 лв., вземания по надвзети пенсии по изпълнителни дела в размер на 252 471 лв., както и вземания по съставени ревизионни актове на прекратени осигурители във връзка с извършени разходи за окомплектоване на архивна документация - за приемане и съхранение

на разплащателните им ведомости в размер на 12 758 лв. (10 753 лв. - събирани от НОИ и 2 005 лв. - събирани от НАП).

4. За отчитане на средствата за безработица, изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната се ползва разчетната сметка 4858 “Други вземания от други държави (финансиращи позиции)”. Размерът на тези средства към 30.06.2022 г. е 5 153 лв.

5. В размера на други вземания се включват и дължимите от служители удържани суми от възнаграждения, отчетени по сметка 4213, чиято стойност е 2 246 лв.

6. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4502 „Вътрешни разчети между бюджет и сметки за чужди средства“ в размер на 50 896 669 лв. Сумата представлява сбор от остатък от допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г. в размер на 43 139 802 лв. по реда на ПМС 474 от 2021 г. за еднократно изплащане на допълнителна сума към пенсията или сбора от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях в размер 75 лв. и остатък от средства от допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване в размер на 7 756 867 лв. по реда на ПМС 479 от 2021 г. за изплащане на допълнителна сума към пенсиите в размер на 60 лв. за януари, февруари, март, април, май и юни 2022 г.

7. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4655 „Разчети между централния бюджет и социалноосигурителни фондове за поети осигурителни вноски“ в размер на 7 103 142 лв. По сметката текущо се отразяват разчетите с Министерство на финансите за осигурителни вноски за бюджетни разпоредители на централизирано разплащане за ДОО.

8. В размера на други вземания се включва и сумата по сметка 4671 „Разчети с централния бюджет за събрани средства и извършени плащания“ – представляват средства от натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените лица, които са променили осигуряването си от Универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ по чл. 129, ал.12,13,14 от КСО. Начислените средства към 30.09.2022 г. са в размер на 3 981 123 лв., като същите са постъпили по сметката на НОИ през октомври 2022 г.

9. В размера на други вземания се включва и сумата по сметка 4555 „Разчети за осигурителни вноски за ДОО и осигурителни вноски за ДОО от НЗОК“. По сметката текущо се отразяват разчетите с НЗОК вноски за вноски за ДОО. Към 30.09.2022 г. е формирано вземане на НОИ от НЗОК в размер на 773 261 лв.

10. В размера на други вземания се включва и салдото по сметка 4857 “Др.взем.от др.държави/пр./р. позиция/ПОБ” за реимбурсации от страни от ЕС и е в размер на 313 771 лв.

11. Сметка 5081 „Левови преводи между сметки на бюджетни организации в процес на сетълмент към края на периода”-30 489 206 лв. По сметката се отразяват сумите на път в края на периода от ТП на НОИ и НАП.

В група **IV. Парични средства** е отразена наличността по левови и валутни бюджетни сметки на НОИ в края на периода, която е в размер на 29 361 938 лв. Същата представлява наличност по левови и валутни сметки. По силата на Европейски регламенти и международни договори изплащането на част от пенсиите, отпуснати по българското законодателство, се извършва чрез осигурителните институти на Германия, Украйна, Молдова, Русия и Турция, а в останалите случаи се насочват директно по банковите сметки на правоимащите лица. Сумите, получени за пенсии от горепосочените осигурителни институти (без Турция) се изплащат от бюджетната ни сметка в БНБ, когато правоимащите лица са декларирали левови банкови сметки, а в случаите на посочени банкови сметки в евро, преводите се реализират чрез УниКредит Булбанк. Левовата равностойност на остатъка по валутните сметки в края на периода е в размер на 1 337 554 лв. В НОИ е възприета счетоводна политика за ежемесечна преценка на валутните средства по

банковите сметки, като положителните и отрицателни преоценки се отразяват в кредита и дебита на сметка 7804 „Преоценки на финансови активи (финансиращи позиции)”.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА.

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 279 422 247 лв. Отразено е намаление в нетните активи през отчетния период в размер на 791 661 972 лв.

В раздел Б. Пасиви и приходи за бъдещи периоди, средствата са разпределени както следва:

В група **I. Дългосрочни задължения** няма отчетени стойности.

В група **II. Краткосрочни задължения** са отчетени средства в размер на 8 935 235 лв., като е формирано намаление от 198 045 821 лв. по статии, същото е разпределено както следва:

1. *Задължения към доставчици* – 30 861 лв. или намаление в размер на 1 184 006 лв. Средствата са отчетени от администрацията на НОИ и второстепенните разпоредители с бюджет.

2. *Задължения за пенсии, помощи, стипендии, субсидии*- не са отчетени стойности.

3. *Задължения за данъци, мита и такси* в размер на 170 616 лв. или намаление спрямо предходния период с 31 179 лв. Сумата се формирана от начислен данък добавена стойност и данък за месец декември платен през месец април 2022 г. В тази статия на баланса са отчетени и разчетите на ЦУ и ТП на НОИ във връзка с начислените и платени средства за данък върху приходите на бюджетните организации, съгласно ЗКПО.

4. *Задължения за осигурителни вноски* в размер на 773 250 лв. или увеличение спрямо предходната година с 765 735 лв.

5. *Задължения към персонала* в размер на 24 626 лв., или намаление спрямо предходния период с 2 270 086 лв. Основно формираното намаление е в резултат на сторниран коректив за персонал в по-малък размер спрямо предходния период и начислени разходи за възнаграждения.

6. *Други краткосрочни задължения* в размер на 7 975 882 лв. или намаление спрямо предходния период с 518 579 лв. Сумата във финансовия отчет на НОИ за други краткосрочни задължения се формира от салдата по следните счетоводни сметки:

- 4675 „Разчети със социалноосигурителни фондове“ - за събрани средства и извършени плащания 6 513 557 лв. По сметка 4675 са отразени събраните от НАП суми от осигурителни вноски за УчПФ и ГВРС, постъпили по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2021 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през януари 2022 г., съответно постъпилите суми по сметката на НОИ за ДОО в БНБ през месец декември 2020 г. и прехвърлени по сметките на УчПФ и ГВРС през месец януари 2021 г.

- 4685 „Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на социалноосигурителни фондове за постъпили и разходвани средства“ – 471 лв. Тази сума се формира от извършени разходи по проект „Развитие на човешките ресурси - "Проект Ns

BGO5M90P001-3.016 „Изграждане на система за контрол върху експертизата на работоспособността“ и проект №2016-BG-IA-0031 "Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС".

- 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ – 1 072 956 лв. или намаление спрямо предходен период в размер на 1 417 лв. В счетоводната сметка са отразени задължения на НОИ към клиенти от внесени парични гаранции, осигуряващи изпълнението на сключени договори от НОИ към 30.09.2022 г.

- 4853 Др. задълж. към държави (ПР позиц.)-Пенсии -1 412 лв.

- 4854 „Други задължения към други държави (финансиращи позиции)“ – 346 521 лв. или намаление спрямо предходен период в размер на 5 249 лв. По счетоводната сметка са отчетени средствата за пенсии, получени от други държави и изплатени съгласно изискванията на съответните международни спогодби чрез търговските банки в страната.

- 4897 „Задължения към други кредитори - местни лица“ – 40 965 лв.

В група III. Провизии и приходи за бъдещи периоди – към 30.09.2022 г. няма отчетени средства.

ОТЧЕТНА ГРУПА „СМЕТКИ ЗА СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ”

В стопанска област „Сметки за средства от Европейския съюз“ са отразени извършените разходи по проекти - проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ и проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

В раздел **Б. Финансови активи** в баланса е записана сумата от 2 351 882 лв., включваща предоставени аванси в размер на 2 323 200 лв и други вземаеия в размер на 28 682 лв., представляващи извършени разходи по проект BG05SFOP001-1.008 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ за приоритетни процеси, свързани с пенсиите и предоставяне на електронни административни услуги“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, проект BG05SFOP001-1.020 „Развитие и въвеждане на архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ и проект №BG05SFOP001-1.024-0001 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално осигурителна информация EESSI“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** на ред Разполагаем капитал е отразена сума в размер на 13 300 лв. Акумулирано изменение на нетните активи от минали години в размер на 17 525 лв. Изменението на нетните активи е в размер на 2 292 846 лв.

В раздел **Б. Пасиви и отсрочени постъпления** – 28 211 лв.

В група II. Краткосрочни задължения са отчетени средства в размер на 28 211 лв., като е формирано увеличение със същата сума.

ОТЧЕТНА ГРУПА “ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”

За отчитане на разходите за придобиване на активи, които се изписват на разход при тяхното придобиване – земи (с изключение на прилежащите към сгради и съоразения земи), инфраструктурни обекти, активи с историческа и художествена стойност, активи предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността и книги за библиотеки се използват сметките от подгрупа 607 “Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и активи с художествена и историческа стойност”. Спазено е изискването за балансовото признаване (капитализиране) на изписаните като текущ разход дълготрайни активи в сметки от група 22 “Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) “Други сметки и дейности”.

I. АКТИВ НА БАЛАНСА

Сумата в актива на баланса раздел **А. Нефинансови активи** е в размер на 1 794 266 лв.

В група I. Дълготрайни материални активи - размера на отчетените активи са 1 794 266 лв., или увеличение спрямо предходната година с 799 970 лв., което се формира от придобити инфраструктурните обекти в същия размер.

В раздел Б. Финансови активи е отразена сума в размер на 58 857 086 лв.

В група IV. Парични средства – отразена е наличността по сметката за чужди средства, която в края на периода е в размер на 58 857 086 лв. Съгласно указания, предоставени от дирекция „Държавно съкровище“ на Министерството на финансите, отнасящите се за месеца добавки за чужда помощ, подлежащи на превеждане на АСП, следва до края на месеца да се преведат по сметката за чужди средства на НОИ. Преводът на горепосочените средства от ТП на НОИ към сметката за чужди средства в БНБ се осъществява в предпоследния ден на месеца, за който се отнасят. Към 30.09.2022 г. по тази дейност са налични 7 960 416 лв. В края на 2021 г. съгласно ПМС № 392 от 2021 г. са преведени 131 933 270 лв. по сметка за чужди средства на Националния осигурителен институт за изплащане на работодатели на компенсация за запазване на заетостта, които са изплатени през 2022 г. от сметката за чужди средства. Съгласно ПМС 474 от 2021 г. са преведени 100 000 000 лв. по сметка за чужди средства за еднократно изплащане на допълнителна сума към пенсията или сбора от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях в размер 75 лв, като към 30.09.2022 г. е наличен остатък в размер на 43 139 802 лв. Съгласно ПМС 479 от 2021 г. са преведени 750 000 000 лв. по сметка за чужди средства за изплащане на допълнителна сума към пенсиите в размер на 60 лв. за януари, февруари, март, април, май и юни 2022 г., като към 30.09.2022 г. са налични 7 756 868 лв.

II. ПАСИВ НА БАЛАНСА

В раздел **А. Капитал в бюджетните предприятия** е отразена сума, в размер на 1 794 266 лв. Формирано е увеличение в нетните активи през отчетния период е в размер на 799 970 лв.

В раздел **Б Други краткосрочни зъдължения** е отразена сума в размер на 58 857 086 лв., представляваща сбора от налични средства за изплащане на добавки за чужда помощ в размер на 7 960 416 лв, средства за изплащане на допълнителна сума към пенсията или сбора от пенсиите заедно с добавките и компенсациите към тях в размер на 43 139 802 лв. и средства в размер на 7 756 868 лв. за изплащане на допълнителна сума към пенсиите за януари, февруари, март, април, май и юни 2022 г.

ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ:

ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ

РЪКОВОДИТЕЛ:

ИВАЙЛО ИВАНОВ